

приємства. Тактика має такі властивості: короткотерміновий характер, реактивність, практичну спрямованість, конкретність, адаптивність методів та прийомів менеджменту тощо [11].

Як уже зазначалось, тактику переважно розробляють на короткотермінові часові періоди, терміном до одного року. Це відбувається на основі стратегії. Далі у процесі тактичної діяльності відбувається уточнення стратегії. Таким чином, успішне управління інвестиційною діяльністю на підприємстві забезпечується шляхом розроблення стратегії підприємства та його тактики, яка є уточненням стратегії та призначена для її успішної реалізації.

Висновки і перспективи подальших наукових розробок у цьому напрямі. Для забезпечення результативності виробничо-господарської діяльності, активного оновлення технологій, розширення ділової активності та підвищення конкурентоспроможності підприємства потрібно вести інноваційну діяльність. Досягнення зазначених цілей інвестиційної діяльності забезпечується економічно обґрунтованим управлінням нею, що передбачає формування стратегії і тактики інвестиційної діяльності.

Стратегії інвестиційної діяльності – це комплексний план інвестиційної діяльності, який містить систему довготермінових цілей інвестиційної діяльності і набір найбільш ефективних шляхів для їх досягнення. Її розробляють на довготерміновий період (до 10 років, залежно від сфери діяльності підприємства) відповідно до певних принципів. Тактика інвестиційної діяльності є уточненням та конкретизацією стратегії інвестиційної діяльності, що розробляється відповідно до неї на термін до одного року. Досягнути результативного впровадження стратегії без розроблення відповідної тактики діяльності не можливо, що визначає важливість її формування на підприємствах.

Література

1. Пересада А.А. Інвестування : навч.-метод. посібн. [для самост. вивч. дисц.] / А.А. Пересада, О.О. Смірнова, С.В. Онікієнко, О.О. Ляхова. – К. : Вид-во КНЕУ, 2001. – 251 с.
2. Савчук В.П. Анализ и разработка инвестиционных проектов : учебн. пособ. / В.П. Савчук, С.И. Прилипко, Е.Г. Величко. – К. : Вид-во "Абсолют – В", "Эльга", 1999. – С. 17-24.
3. Майорова Т.В. Інвестиційна діяльність : підручник [для студ. ВНЗ] / Т.В. Майорова. – К. : Центр навч. літ-ри, 2009. – 472 с.
4. Гринькова В.М. Інвестування : підручник / В.М. Гриньова та ін. – К. : Вид-во "Знання", 2008. – 452 с.
5. Моїсєєнко І.П. Інвестування : навч. посібн. / І.П. Моїсєєнко. – К. : Вид-во "Знання", 2006. – 490 с.
6. Закон України "Про інвестиційну діяльність" від 20.11.2012 р., № 5492-17 зі змінами і доповненнями. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>
7. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р., № 2755-VI. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
8. Чагаровский В. Изменения в молочной отрасли. Возможные пути минимизации влияния экономического кризиса / В. Чагаровский. [Электронный ресурс]. – Доступный с [http://www.ifc.org/ifcext/uspp.nsf/AttachmentsByTitle/Presentation_Chagarovskiy_rus/\\$FILE/Chagarovskiy_Rus.pdf](http://www.ifc.org/ifcext/uspp.nsf/AttachmentsByTitle/Presentation_Chagarovskiy_rus/$FILE/Chagarovskiy_Rus.pdf).
9. Нестле в Україні. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.nestle.ua/aboutus/nestleukraine>.
10. Кузьмін О.Є. Теоретичні та прикладні засади менеджменту : навч. посібн. / О.Є. Кузьмін, О.Г. Мельник. – Вид. 4-ге, [перероб. та доп.], [стереот.]. – Львів : Вид-во "Інтелект-Захід", 2009. – 384 с.

11. Балабанова, Л.В. Управление реализацией стратегий предприятия: маркетинговый подход : монография / Л.В. Балабанова, И.С. Фоломкина. – Донецк : Вид-во ДонНУЕТ, 2009. – 402 с.

Томич П.М. Инвестиции как фактор развития предприятий

Рассмотрена сущность понятия и разновидности инвестиций, определена их роль в процессе развития предприятия, которая обеспечивается путем обоснованного управления инвестиционной деятельностью. Для повышения результативности инвестиционной деятельности исследованы стратегия и тактика ее осуществления на предприятиях.

Ключевые слова: инвестиционная деятельность, стратегия, тактика, результативность.

Tomych P.M. Investments as factor of development of enterprises

Essence of the notion and varieties of investments, prominent their role in the process of development of enterprise is considered which is provided by a reasonable management investment activity. For the increase of effectiveness of investment activity, strategy and tactic of investment activity of enterprises is investigational.

Keywords: investment activity, strategy, tactic, effectiveness.

УДК 336.71

Здобувач В.Ф. Халло¹ – Львівська КА

СУБ'ЄКТИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ МІЖГАЛУЗЕВОЇ БАНКІВСЬКОЇ КОНКУРЕНЦІЇ

Розглянуто склад суб'єктів державного регулювання міжгалузевої банківської конкуренції, сутність їх діяльності та роль у розвитку економічної конкуренції у банківському секторі економіки України. Висвітлено спільні з банками конкурентні засади страхових компаній, інститутів спільного інвестування, кредитних спілок, недержавних пенсійних фондів та інших фінансових посередників, а також потенційні можливості розвитку міжгалузевої банківської конкуренції.

Ключові слова: міжгалузева банківська конкуренція, суб'єкти державного регулювання конкуренції, страхові компанії, інститути спільного інвестування, кредитні спілки, недержавні пенсійні фонди, фінансові посередники.

Постановка проблеми. Вітчизняна банківська система покликана бути одним із найголовніших інститутів реалізації державної політики зростання та модернізації економіки. Водночас, ускладнення конкуренції у банківській сфері України в умовах негативного впливу зовнішнього середовища актуалізує проблему економічного виживання банків, постійної підтримки й підвищення конкурентоспроможності з метою утримання своїх позицій. Важливу роль у цьому процесі відіграє держава, яка сприяє формуванню конкурентного середовища за допомогою інструментів регулятивного впливу.

Питанням державного регулювання економічної конкуренції та його механізмів у банківському бізнесі України приділяли значну увагу у своїх працях класики економічної науки: А. Сміт, Д. Рікардо, Дж.М. Кейнс, М.І. Туган-Барановський та ін. Вагомий внесок у дослідження цієї проблематики зробили такі вітчизняні вчені, як Г.І. Башнянин, І.О. Бланк, О.Д. Вовчак, В.І. Грушко, М.П. Денисенко, О.В. Дзюблюк, І.І. Д'яконова, Ю. Заруба, Л.В. Кузнєцова, Т.В. Майорова, А.М. Мороз, С.К. Реверчук, А.А. Пересада, Ю. Пікуш, І. Фомін, Н.М. Шелудько та ін.

¹ Наук. керівник: проф. Ольга Дмитрівна Вовчак, д-р екон. наук – Львівська КА

Водночас, теоретична розробленість окремих складових елементів механізму державного регулювання розвитку конкуренції у банківській діяльності в Україні в науковій економічній літературі є недостатніми. Це насамперед стосується визначення складу суб'єктів та об'єктів державного регулювання міжгалузевої банківської конкуренції, що актуалізує дослідження в цьому напрямі.

Метою роботи є обґрунтування складу суб'єктів державного регулювання міжгалузевої банківської конкуренції, сутності їх діяльності та ролі в розвитку економічної конкуренції у банківському секторі економіки України.

Виклад основного матеріалу. Ринок фінансових посередників у розвинених країнах є різноманітним і містить велику кількість фінансових інститутів. Банки як суб'єкти фінансового ринку конкурують не лише між собою, але й з небанківськими фінансовими установами. Сутність міжгалузевої банківської конкуренції зводиться до боротьби банків з фінансовими посередниками, що надають послуги, котрі є субститутами банківських послуг.

В Україні законодавчо надано право на діяльність широкому колу фінансових посередників. Утім, мало які з них досягнули високого рівня розвитку. Найрозвиненішими є банківські установи, котрі впевнено лідирують на фінансовому ринку. Їхня частка в загальному розмірі активів усіх установ фінансового сектору у 2011 р. становила 95,13 %, що на 4,6 п.п. більше, ніж у 2005 р. [1]. Стрімко розвиваються страхові компанії та інститути спільного інвестування. Розвиток інших небанківських фінансових посередників є слабшим.

За залучення коштів населення банки конкурують передусім зі страховими компаніями, однак частка їх активів у загальній сумі активів всіх посередників поступово знижується від 8,43 % у 2005 р. до 3,55 % у 2011 р. [1]. Серед страхових компаній безпосередніми конкурентами банків є страхові компанії, що займаються страхуванням життя (лайфові страхові компанії). Страхові компанії насамперед конкурують з банками на ринку залучення грошових коштів фізичних осіб. Однак наразі страхові компанії, що пропонують послуги зі страхування життя розвиваються досить повільно, в Україні.

Однак, за умов динамічного розвитку ринку, в найближчій перспективі лайфові страхові компанії можуть стати реальними конкурентами банків.

Основною проблемою розвитку лайфових страхових компаній на українському ринку є неготовність українців до довготермінового вкладання коштів. Окрім залучення коштів від населення, лайфові компанії потенційно можуть конкурувати з банками на ринку кредитування фізичних осіб. Адже в межах розміру страхових внесків вони мають змогу кредитувати своїх клієнтів. Однак цей механізм є мало розвиненим в Україні.

Загалом, страхові компанії в Україні діють швидше на партнерських, ніж на конкурентних засадах. Саме банківська система виступає "локомотивом" розвитку страхування в Україні. Так, зі 13,8 млрд грн страхових премій зібраних страховими компаніями у 2008 р., 12,9 млрд грн. становлять страхові премії за договорами добровільного страхування майна, лєвова частка яких виникає під час укладання кредитних договорів [2].

Окрім цього, страхові компанії виступають для банків також важливими клієнтами, адже значну частину власних активів страхові компанії тримають на депозитних рахунках у банках. Таким чином, на нашу думку, в найближчій перспективі важко прогнозувати виникнення конкуренції між банками та страховими компаніями.

До інститутів спільного інвестування, які набули розвитку в Україні, відносять корпоративний інвестиційний та пайовий інвестиційний фонди. Серед них виділяють відкриті, закриті та інтервальні типи. В Україні насамперед через складність управління ними та юридичного оформлення, відкриті корпоративні інвестиційні фонди не набули розвитку. Основну роль в діяльності інститутів спільного інвестування відіграють компанії з управління активами (КУА). За даними річних та квартальних звітів Української асоціації інвестиційного бізнесу (УАІБ) станом на 01.01.2011 р. в Україні було зареєстровано 36 відкритих інститутів спільного інвестування (пайових інвестиційних фондів), 48 інтервальних пайових інвестиційних фондів і майже дві тисячі інших типів інститутів спільного інвестування, що перебували в управлінні 339 КУА. [3]. Вартість чистих активів відкритих ІСІ станом на 01.01.2011 р. становила 281 млн грн проти 61,9 млн грн у 2007 р. [3]. Однак для більшості населення України інвестиційні фонди ще є незрозумілим та ризиковим способом вкладення грошей. Для того, щоб стимулювати людей до більш активного інвестування у фонди, рівень їх доходності повинен бути значно вищим, ніж доходність альтернативних варіантів інвестування.

Сьогодні КУА продовжують відчувати нестабільність свого фінансового стану та брак ресурсів для відшкодування збитків, які були спричинені як інвестиційною діяльністю, так і вилученням інвесторами своїх активів з інвестиційних фондів у період фінансово-економічної кризи, що розгорнулася у 2008 р. Важливим стримуючим чинником розвитку є недосконалість на внутрішньому ринку надійних фінансових інструментів, в які можуть вкласти залучені кошти компанії з управління активами. Отож, у найближчій перспективі не можна очікувати рівносильної конкурентної боротьби між банками та інвестиційними фондами. Однак саме банкам в інвестиційних фондах можна вбачати серйозного конкурента, котрі, за умови розвинутого фондового ринку, стануть важливими учасниками фінансового ринку України і посилюватимуть міжгалузеву банківську конкурентну боротьбу.

Кредитні спілки (КС) у 2005-2007 рр. вийшли на роль гідного конкурента вітчизняних банків, за ці три роки активи КС збільшились у 9 разів, кількість їх членів – у 4 рази, сума кредитів і депозитів – у 10 разів, капітал – у 8 разів, резервний капітал – у 14 разів [3, с. 50]. Однак з 2009 р. темп приросту активів кредитних спілок є найнижчим серед фінансових посередників і становив за 2005-2011 рр. 125,40 %, тоді як активи банків зросли у 5,4 раза. Нині головна конкуренція КС і КБ відбувається на ринку споживчого кредитування. Під впливом банківської конкуренції деякі КС почали страхувати вклади фізичних осіб на випадок втрати установою платоспроможності. Окрім цього, обговорюється ідея створення системи гарантованих вкладів у КС, аналогічно діючій на банківському ринку. Однак домовитися про принципи

створення і діяльності такої системи дуже складно. Окрім цього, значна кількість КС організовані у дві структури: Національна асоціація кредитних спілок України (НАКСУ) і Всеукраїнська асоціація кредитних спілок (ВАКС).

Важливо наголосити, що з 2009 р. на ринку залучення коштів від фізичних осіб активно працюють недержавні пенсійні фонди (НПФ). У 2005 р. у державі діяло вже 54 НПФ, 2007 р. – 96, до кінця 2011 р. на ринку було зареєстровано 97 НПФ, з них усього 10 % – професійні, 14 % – корпоративні та переважна більшість (82 %) – відкриті НПФ. Сумарна вартість активів НПФ, за даними Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, збільшилася від 137,4 млн грн 2006 р. до 1306,4 млн грн 2011 р., або майже вдсятеро [4]. Це свідчить про те, що запропонована НПФ форма соціального забезпечення набула значну популярність у населення, особливо в контексті недосконалості функціонування державної пенсійної системи. Загальна чисельність учасників НПФ у 2011 р. налічувала понад 550 тис. осіб [4].

Найбільшою проблемою НПФ в Україні є обмежена кількість об'єктів для інвестування. Загалом структура інвестування активів НПФ в Україні значно відрізняється від світових стандартів. Основним об'єктом інвестування пенсійних фондів є цінні папери (в структурі інвестиційних активів глобальних пенсійних фондів акції та облігації становлять більше половини), тоді як банківські депозити є лише допоміжним інструментом, котрий є більш надійним, однак і набагато менш дохідним [5]. Наразі НПФ практично не здійснюють пенсійних виплат і тому мають змогу нарощувати фінансові потужності. Аналіз показав, що основним ринком, на якому збігаються інтереси українських банків та "Укрпошти", є ринок грошових переказів. Наприкінці 2006 р. ухвалено Закон України "Про внесення змін до Декрету Кабінету Міністрів "Про систему валютного регулювання і валютного контролю", яким закріплено право "Укрпошти" надавати послуги щодо здійснення грошових валютних переказів.

З кінця вересня 2008 р. НБУ дає змогу "Укрпошті" надавати послуги наявного обміну валют. "Укрпошта" стала першою позабанківською структурою, що отримала право на валютообмінні операції. У цьому ж місяці між НБУ і "Укрпоштою" було укладено договір про еквайрінг і участь в Національній системі масових електронних платежів (НСМЕП). Згідно з умовами договору, на "Укрпошту" покладено завдання – забезпечення доступу населення до Національної системи масових платежів через мережу поштових відділень [6].

Генеральну ліцензію на здійснення валютних операцій "Укрпошта" отримала від Національного банку ще 29 грудня 2005 р. Проте повністю її використовувати пошта не могла, оскільки не була фінансовою установою. Для виправлення цієї помилки в травні 2008 р. НБУ довелося видати спеціальну ухвалу, в якій окремим пунктом до списку небанківських установ було внесено державне підприємство поштового зв'язку "Укрпошта", Сьогодні генеральна ліцензія дає змогу "Укрпошті" "відкривати і вести поточні рахунки клієнтів і банків-кореспондентів, розміщувати залучені засоби від свого імені

і на власний ризик, а також вести діяльність з надання будь-яких фінансових послуг, що передбачають пряме або опосередковане залучення фінансових активів від фізичних осіб" [6].

Проте на конкурентоспроможність "Укрпошти" можуть вплинути не такі вже й низькі тарифи на переказ: еквівалентний сумі до 500 грн – 4 %, до 1000 грн – 2 %, більш ніж 1000 грн – 1,2 %. За даними "Укрпошти", до її структури входить 24 поштамти, 297 вузлів і 62 центри поштового зв'язку, 3567 міських, 9833 сільських, 116 пересувних і 22 сезонних відділень, а також 1729 пунктів поштового зв'язку. Для порівняння: мережа найбільшого в Україні КБ "Приватбанку" налічує всього 1945 відділення [7]. Завдяки такій мережі та доступу практично в кожний населений пункт "Укрпошта", за умови продуманого керівництва, має змогу стати лідером на ринку грошових переказів та пунктами видачі споживчих кредитів.

Отже, "Укрпошта" вже стала для банків конкурентом у певних сегментах їхньої діяльності й надалі складе конкуренцію й іншим. Ще одним конкурентом банків на ринку споживчого кредитування є ломбарди. В Україні ломбарди – це установи з перепродажу майна. Однак реально ломбарди – це фінансові інститути, що спеціалізуються на споживчому кредитуванні під заставу особистого майна.

Ломбарди, а їх понад 300, мають декілька переваг, порівняно з банками: по-перше, набагато нижчий рівень уваги зі сторони контролюючого органу (Національна комісія, що здійснює державне регулювання ринків у сфері фінансових послуг), порівняно з контролем банків зі сторони НБУ. Як наслідок, ломбарди не мають жорстких обмежень у своїй діяльності. По-друге, перевагою ломбардів є те, що вони можуть кредитувати практично будь-кого, оскільки не є зацікавленими у поверненні кредиту. Для ломбардів головним у діяльності є досягнення якомога більшої різниці між сумою кредиту та вартістю заставного майна, тоді як банки витрачають час і кошти спочатку на визначення платоспроможності позичальника, а згодом, у випадку неповернення кредиту, на боротьбу з простроченими кредитами та на судові розгляди.

Сектор лізингових послуг в Україні зростає швидкими темпами. Вже зараз спостерігається стрімке збільшення кількості лізингових компаній і можна прогнозувати, що входження на український ринок лізингових компаній, власниками котрих є іноземні банки, прискорить темпи зростання цього сектору протягом найближчих років. Однак ринок лізингових послуг в Україні залишається відносно малим, адже портфель лізингових компаній важко порівняти з кредитним портфелем банків щодо кредитування юридичних осіб, котрий у 2011 р. становив 580,9 млрд грн [9]. Водночас, останнім часом він стрімко зростає.

До числа інших іноземних лізингових компаній (за винятком компаній, що надають у лізинг автомобілі), які ведуть активні лізингові операції в Україні, належать: "Firs Lease Finance", "TBI Leasing", "Ласка-Лізинг2", "Главлізинг", "HVB Лізинг", компанія "Energi Alliance", компанія "Ukio Bank Leasing", "Scania Credit Ukraine". Однією з головних перепон розвитку лізингового ринку є те, що Україна не пропонує податкових пільг або будь-яких ін-

ших інвестиційних стимулів ні для фінансового, ні оперативного лізингу. По суті, лізингові компанії не дуже відрізняються від банків, що надають звичайні банківські кредити. Допоки лізинг не будуть сприймати як спосіб фінансування придбання активів, якому передують оперативна процедура затвердження угод, і який пропонує вигоди у вигляді грошових потоків, потенційні лізингоодержувачі можуть так і не визнати очевидних переваг лізингу, порівняно з банківськими кредитами [10].

Деякі банки лише недавно почали розуміти можливості, які відкриває перед ними фінансування лізингових компаній, але строки й умови, які більшість з них висувають до такого фінансування, необхідно робити більш гнучкими. Лізингові компанії з іноземними власниками мають менш жорсткі кредитні процедури і відтак використовуватимуть свої конкурентні переваги, такі як більш низька вартість фінансування, а також справжнє фінансування придбання активів і швидка процедура ухвалення рішень.

Через кризові явища на фінансових ринках та в економіці загалом, нестабільність політичної ситуації, погіршення доступу до кредитних ресурсів (що є основним джерелом фінансування лізингових операцій), зниження платоспроможності підприємств, призупинення інвестиційних проектів у найближчі роки можна очікувати значного скорочення обсягів лізингового кредитування та призупинення зростання лізингового ринку, що спостерігалося в останні роки. Проте в структурі капітальних інвестицій частка лізингу може зрости внаслідок обмеження обсягів банківського кредитування. Швидкий розвиток лізингових компаній можливий лише за умови виникнення декількох великих компаній, що не мають тісних зв'язків з банками, які діють на фінансовому ринку України.

Висновки Отже, відносини між банками та небанківськими установами в Україні є швидше партнерськими, ніж конкурентними, оскільки суб'єкти фінансового ринку діють переважно на засадах кооперації. Банки часто є засновниками лайфових страхових та лізингових компаній, котрі надають субститутні послуги до банківського кредитування та банківських депозитів. Таким чином, банки розширюють спектр своїх послуг. Суб'єктами міжгалузевої банківської конкуренції в Україні виступають: банки, страхові компанії, НПФ, інвестиційні фонди, ломбарди, кредитні спілки, пошта. При цьому об'єктом конкуренції є споживачі фінансових послуг, котрі вибирають між різними послугами з однаковою функціональним призначенням, що пропонують суб'єкти міжгалузевої банківської конкуренції. Банки є "локомотивом" розвитку фінансового ринку України і мають на ньому найбільшу вагу. Небанківські фінансові інститути лише починають розвиватися, хоча і роблять це досить швидкими темпами, однак, на нашу думку, незначні розміри активів та нерозвиненість фондового ринку не дадуть їм змоги в найближчі роки реально конкурувати з банками.

Література

1. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.uabanker.com>.

2. Статистична інформація про активи страхових компаній. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.forinsurer.com>.
3. Українська асоціація інвестиційного бізнесу. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.uaib.com.ua>.
4. Статистична інформація про діяльність недержавних пенсійних фондів. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.uabanker.com>.
5. Науменко І. Ризики на паях / І. Науменко // Контракти : журнал. – 2007. – № 6. – С. 32-36.
6. Куричкіна Ю. Грошові перекази від "Укрпошти" / Ю. Куричкіна // Львівська газета. – 2008. – № 54. – С. 3.
7. Тимонькін Б. Єдиним критерієм була ціна / Б. Тимонькін. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.usb.com.ua>.
8. Статистична інформація про діяльність лізингових компаній. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.leading.com>.
9. Статистична інформація про діяльність банків України. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.bank.gov.ua>.
10. Миньков Д. Авто у лізинг: місія можлива / Д. Миньков. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.epravda.com.ua/publication/4a3f2f447d086>

Халло В.Ф. Субъекты государственного регулирования межотраслевой банковской конкуренции

Раскрыт состав субъектов государственного регулирования межотраслевой банковской конкуренции, сущность их деятельности и роль в развитии экономической конкуренции в банковском секторе экономики Украины. Освещены общие с банками конкурентные основы страховых компаний, институтов совместного инвестирования, кредитных союзов, негосударственных пенсионных фондов и других финансовых посредников, а также потенциальные возможности развития межотраслевой банковской конкуренции.

Ключевые слова: межотраслевая банковская конкуренция, субъекты государственного регулирования конкуренции, страховые компании, институты совместного инвестирования, кредитные союзы, негосударственные пенсионные фонды, финансовые посредники.

Hullo V.F. The subjects of state banking regulation the intersectoral competition

The subjects of state banking regulation the intersectoral competition, their structure, essence and role in the development of economic competition in the banking sector of Ukraine are explored. The competing principles of insurance companies, collective investment institutions, credit unions, private pension funds and other financial intermediaries by combined with banks as well as the potential of inter-bank competition.

Keywords: interdisciplinary bank competition, the subjects of state regulation the competition, insurance companies, collective investment institutions, credit unions, private pension funds, financial intermediaries.

УДК 657.6:658.14/17:338.45

Доц. О.М. Чабанюк, канд. екон. наук;
магістр Н.О. Юганович – Львівська КА

ОБЛІК ТОВАРІВ У СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВ РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ

Досліджено особливості торгівлі як форми товарного обігу, визначено економічну сутність товарів у роздрібній торгівлі. Обґрунтовано важливість обліку товарних запасів й товарообігу та його місця в управлінні роздрібними підприємствами. Визначено основні проблеми, перспективи та напрями розвитку обліку товарних запасів у торгівлі.

Ключові слова: облік, товари, роздрібна торгівля, роздрібний товарообіг.